

Rok 14 Numer 618 (72)
15 lipca 2010 r.

W tym numerze:

⇒ **WEZWANIE DO PRZEKIEROWANIA "MARNOWANYCH" PIENIĘDZY W RAMACH WPR NA DOBRA PUBLICZNE**

⇒ **DAŻENIA DO DRASTYCZNYCH OSZCZĘDNOŚCI STANOWIĄ "OGROMNE ZAGROŻENIE" DLA WPR – STWIERDZA FISCHER BOEL**

WEZWANIE DO PRZEKIEROWANIA "MARNOWANYCH" PIENIĘDZY W RAMACH WPR NA DOBRA PUBLICZNE

Unia jest "pozbawiana" "ponownego impetu", który mogłaby zyskać, gdyby fundusze na WPR były przeznaczane wyłącznie na takie dobra publiczne jak złagodzenie wpływu zmian klimatycznych lub ochrona zagrożonych gatunków – stwierdza nowy raport Europejskiego Centrum Międzynarodowej Ekonomii Politycznej (ECIPE).

Opublikowany w zeszłym tygodniu raport* wolnorynkowego think tanku podaje, że przy wydatkach na WPR stanowiących ponad 40% unijnego budżetu subsydia powinny tworzyć dla europejskich obywateli "współmierną wartość" i muszą wykazywać rzeczywiste korzyści z działania na szczeblu UE.

ECIPE zauważa, że państwa członkowskie mają wprawdzie pewną swobodę w sposobie ukierunkowania środków finansowych, jednak transfer miliardów euro od podatników z jednego kraju na rzecz rolników z innego – w trakcie globalnego kryzysu finansowego – opisywany jest jako "politycznie kontrowersyjny".

W kontekście dyskusji nad reformą WPR raport dowodzi zatem, że opinia publiczna musi zobaczyć, iż pieniądze na WPR są wykorzystywane w bardziej wymierny sposób.

"Obywatele są gotowi do wspierania takiej UE, która tworzy faktyczną wartość dodaną – zajmując się zmianą klimatu, promując europejską infrastrukturę lub podwyższając bezpieczeństwo zewnętrzne i wewnętrzne.

Nigdy nie pozwolą oni na to, aby UE hojnie szafowała pieniędzmi na jeden sektor o potężnej sile politycznego oddziaływania, ze szkodą dla całej gospodarki", stwierdza analiza.

Rośnie przy tym tempo tego typu debaty. Zarówno Parlament Europejski, jak i Komisja przyznały już, że zreformowana WPR musi położyć większy nacisk na dostarczanie dóbr publicznych.

Komitet Rolny Parlamentu Europejskiego wyraził w zeszłym miesiącu poparcie dla raportu, który proponuje, by przyszła WPR została silniej oparta na zasadzie współzależności w zakresie ochrony środowiska – co ma być częścią jej wkładu do prac Komisji nad reformą WPR, natomiast unijny Komisarz ds. Środowiska Janez Potocnik zaapelował o znaczący i dogłębny wzrost znaczenia kwestii ekologicznych w WPR, co ma się stać kamieniem węgielnym w dyskusjach nad reformą po 2013 roku.

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

Zwycięzcy i przegrani

W raporcie zbadano kwestię odbiorców bezpośredniego wsparcia dochodów w ramach I Filaru, który osiągnął łączną wartość 42 mld euro.

Najważniejszymi płatnikami netto pod względem bezpośredniego wsparcia dochodów w 2010 roku okazały się być Niemcy (2,44 mld euro) i Włochy (1,6 mld euro). Inni znaczący płatnicy netto to Holandia, Belgia i Wielka Brytania.

Największymi beneficjentami – z których każdy zyskał ponad 1 mld euro - są Grecja, Polska i Hiszpania, a następnie Francja, Irlandia i Węgry.

W roku 2013 Niemcy wniosą prawdopodobny wkład netto w kwocie około 3 mld euro, Włochy – 1,9 mld euro, Holandia ok. 900 mln euro, a Belgia – 800 mln euro – twierdzą autorzy raportu. Co ważne, analiza przewiduje obniżkę zysku netto Francji z 868 mln euro w roku 2010 do mniej niż połowy tej kwoty w 2013.

ECIPE stwierdza, że państwa członkowskie UE-12, których płatności bezpośrednie są stopniowo zwiększane, zrobiłyby lepiej, przekazując te kwoty z WPR do unijnych funduszy spójności.

Udział nowej unijnej dwunastki we wspólnotowym finansowaniu jest dla funduszy spójności trzykrotnie wyższy niż dla bezpośredniego wsparcia dochodów w ramach WPR. Dla Estonii stosunek między tymi typami pomocy wynosi 5:1, dla Republiki Czeskiej, Łotwy i Rumunii 4:1 lub więcej, a dla Polski i Słowenii ponad 3:1.

Uwzględniając to wszystko, autorzy opracowania kwestionują trwałość modelu WPR prowadzonej w starym stylu.

II Filar "bardziej szkodliwy niż SFP - system płatności jednolitej"

Tymczasem płatności z tytułu rozwoju obszarów wiejskich są w rzeczywistości bardziej szkodliwe niż system płatności jednolitej, ponieważ "zakłócają one funkcjonowanie gospodarki i niekorzystnie wpływają na konkurencję na rynku wewnętrznym", utrzymuje raport.

Aby uwypuklić tę kwestię, wykorzystano posłużono się przykładem wsparcia inwestycyjnego na modernizację gospodarstw rolnych. W analizie czytamy, że rewitalizacja wsi może służyć szczytnym celom, ale nie pociąga za sobą istotnych transgranicznych korzyści pośrednich, które uzasadniałyby włączenie tych celów do unijnego budżetu.

Jednocześnie autorzy stwierdzają, że istnieją dobrze prowadzone systemy rolnośrodowiskowe, których egzystencja jest w pełni uzasadniona pod względem efektywności i zachowania zasady pomocniczości.

W sytuacji gdy pieniądze są przeznaczane według uznania państw członkowskich i wykorzystywane na różne sposoby, drugi filar jest w konsekwencji wykluczony z pełnej analizy.

*Finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej. Które państwa członkowskie płacą za marnowanie pieniędzy publicznych?

http://www.reformthecap.eu/sites/default/files/CAP_net_payers_ECIPE.pdf.

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

Źródło: Agra Europe Weekly z 9 lipca 2010 r. "Call to redirect 'wasted' CAP Money into public goods"

DAŻENIA DO DRASTYCZNYCH OSZCZĘDNOŚCI STANOWIĄ "OGROMNE ZAGROŻENIE" DLA WPR – STWIERDZA FISCHER BOEL

Była Komisarz UE ds. Rolnictwa, Mariann Fischer Boel, wystosowała w ubiegłym tygodniu ostrzeżenie o "druzgocących skutkach" obecnego kryzysu finansowego. Powiedziała też, że wynikające z nich cięcia budżetowe mogą stanowić pierwszy krok do "końca Wspólnej Polityki Rolnej".

Przemawiając na konferencji "Perspektywy rolnictwa 2010" w Londynie, Fischer Boel wyjaśniła, że nieuniknioną konsekwencją kryzysu stały się ogromne cięcia budżetowe preforsowane przez rządy. Gabinet brytyjski był w minionym tygodniu tym, który najpóźniej ogłosił szereg działań obniżających koszty funkcjonowania państwa, zmierzających do redukcji krajowego zadłużenia.

"Sądzę, że całość wydatków publicznych we wszystkich państwach członkowskich zostanie rygorystycznie zbadana i tam gdzie to możliwe – obniżona. Oczywiście skutkiem tego będzie redukcja ogólnego budżetu unijnego, a w ujęciu bardziej szczegółowym, dwoma największymi celami cięć wydatków staną się budżety na rolnictwo i na fundusze strukturalne" - powiedziała była komisarz uczestnikom konferencji.

Jesienią tego roku Komisja Europejska ma przedstawić wstępne propozycje dotyczące reformy perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020. Oczekuje się, że państwa członkowskie będą wywierać ogromną presję na ograniczenie finansowego zakresu działań UE.

Następca pani Fischer Boel na stanowisku Komisarza ds. Rolnictwa, Dacian Ciolos, jak dotąd powstrzymywał się od formułowania jakichkolwiek żądań budżetowych, nalegając na konieczność rewizji celów polityki działania przed ustanowieniem odpowiedniego poziomu finansowania.

Dwa filary muszą zostać

Była komisarz podkreślała, że przyszłość WPR zależy od pewnej całości obejmującej zarówno szansę, jak i wyzwania, przed którymi stanie UE. Fischer Boel stwierdziła, że niewrażliwym elementem stanie się tu system dwóch filarów.

"Opowiadałabym się za utrzymaniem struktury WPR opartej na dwóch filarach, ponieważ każdy z nich - jak sądzę - posługuje się swą własną logiką i służy ściśle określonym celom", powiedziała była wysoka urzędniczka.

Stanowczo powiedziała też, że rolnicy muszą mieć swobodę wyboru produkcji zgodnej z aktualnymi sygnałami rynku. "Myślę, że dobrze działające rynki i odpowiednie zasoby są znacznie lepsze niż administratorzy czy nawet politycy, ale oczywiście możemy zrobić wiele, aby pomóc farmerom w dostosowaniu", skomentowała Fischer Boel.

Była komisarz, odpowiedzialna za WPR w okresie od 2004 do początku 2010 roku, uwypuklała znaczenie "siatek bezpieczeństwa", które mają chronić przed nieuniknionymi problemami, jakie napotykają rolnicy. Zauważyła, że jeśliby wszystko zostawić rynkowi, takie kwestie jak choroby zwierząt czy ekstremalne warunki pogodowe, mogłyby potencjalnie zmusić rolników do opuszczenia sektora.

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

Odnosząc się do ostatnich unijnych dyskusji na temat możliwych narzędzi zarządzania ryzykiem, Fischer Boel ostrzegła Komisję, by ta nie "brnęła nieporadnie" w tworzenie ubezpieczeń rynkowych i by nie ryzykowała destabilizacji produkcji. "Płatności antycykliczne nie są dla mnie rozwiązaniem", powiedziała Dunka.

Była komisarz ostrzegła także o niebezpieczeństwach "dalekosiężnych odstępstw od zasad konkurencji", które, jak stwierdziła, mogłyby dopuścić do stworzenia pewnego rodzaju "kartelu cenowego" w ramach porozumień międzybranżowych i międzyzawodowych.

"Taka umowa byłaby nie tylko zła dla zorientowanej prorynkowo WPR, ale w sposób nieuchronny prowadziłaby do nieakceptowalnego stopnia zakłóceń konkurencji w obrębie jednolitego rynku", stwierdziła Fischer Boel, śmiało oświadczając, że to "mogłoby być uznane za krok w stronę końca samej WPR". Ciolos napomknął o swej chęci wynegocjowania zwolnień od zasad konkurencji dla sektora mleczarskiego, wraz z rekomendacjami pochodzącymi od Grupy Wysokiego Szczebła ds. mleka.

Fischer Boel powiedziała z naciskiem, że Jednolita Płatność Rolna musi zostać utrzymana jako mechanizm wsparcia dochodów, który będzie rekompensował generalnie niskie dochody unijnych rolników - w porównaniu z osobami pracującymi w innych sektorach gospodarki.

"Często słyszę, że niskie zarobki w rolnictwie nie są wystarczającym powodem do wspierania dochodów, i że przeszkadza to dążeniom sektora do długoterminowego zwiększania zyskowności i wydajności. Naturalnie przyszłe zmiany strukturalne w tej branży są konieczne i poprawią one dochody oraz opłacalność produkcji, jednak utrzymujące się ustawicznie niskie zarobki pokazują mi, że u podstaw kłopotów z dochodami w dużym stopniu mogą leżeć charakterystyczne cechy sektora, które nie mogą być rozwiązane wyłącznie poprzez poprawę w dziedzinie strukturalnej", powiedziała Fischer Boel.

Objasniła też, że zniesienie JPR z dnia na dzień doprowadziłoby do natychmiastowego porzucenia produkcji przez ogromną liczbę rolników. Komisarz widzi jednak potrzebę wprowadzenia zmian do obecnego systemu płatności. Zmodyfikowane płatności zostałyby oparte na kluczowych zasadach i powinny zostać oddzielone od produkcji.

Potrzebna byłaby zwiększona konwergencja między państwami członkowskimi, powiedziała Fischer Boel, wyjaśniając, że obecny system jest zbyt skomplikowany i że podejście opierające się na historycznej bazie płatności WPR stworzyło nierówne warunki konkurencji, a w wyniku tego "musi zniknąć".

Źródło: Agra Europe Weekly z 9 lipca 2010 r. "Austerity drive poses 'huge danger' to the CAP – Fischer Boel"

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione